

SEMINAR
O PRIMJENI PROTOKOLA O POSTUPANJU
U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI

Zagreb, 2010.

“Nasilje je smrt za dušu”

**U slučaju nasilja u obitelji
ne zaboravite odmah nazvati 92!**

Predgovor

Radi provođenja mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom 2007. do 2015. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je temeljem raspisanog natječaja Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH povjerilo provedbu Projekta „Potpora ženama s invaliditetom u sprječavanju obiteljskog nasilja“.

SOIH je u suradnji s partnerskim udrugama Društvom invalida rada Krapina dana 20. siječnja 2010. u Krapini, Udrugom osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“ dana 26. siječnja 2010. u Belom Manastiru, Udrugom osoba s invaliditetom Vinkovci „Bubamara“ dana 27. siječnja 2010. u Vinkovcima, Udrugom invalida rada Sisak dana 28. siječnja 2010. u Sisku, Udrugom osoba s invaliditetom dječje i cerebralne paralize, distrofičara i osoba s tjelesnim invaliditetom grada Karlovca i Karlovačke županije dana 29. siječnja 2010. u Karlovcu i Udrugom osoba s invaliditetom Split - UOSIS dana 10. veljače 2010. u Splitu, organizirao Seminare o primjeni „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“.

SOIH je na Seminarima predstavio međunarodne i nacionalne dokumente koji reguliraju pitanje nasilja u obitelji, te rad SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja u zadnje dvije i pol godine.

Predstavnice lokalnih udruga osoba s invaliditetom prikazale su specifičnosti vezane za pojedine vrste invaliditeta koje su vezane za svaku pojedinu vrstu invaliditeta. Pri tome je istaknuto kako svaka vrsta invaliditeta zahtjeva drugačiji pristup.

Predstavnici policijskih postaja prikazali su način postupanja u kojem posebno ističu novinu da prilikom izlaska na teren, ukoliko je ikako moguće, u timu bude i žena policajka. Naglasili su da nemaju podataka o nasilju nad osobama s invaliditetom. Informirali su da Ministarstvo unutarnjih poslova posebnu pozornost posvećuje edukaciji djelatnika koji rade na sprječavanju nasilja u obitelji i prilikom svake izmjene propisa provodi sveobuhvatnu edukaciju.

Centri za socijalnu skrb također dosljedno postupaju po „Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ i ističu unaprjeđenje suradnje s ostalim nadležnim u postupanju, kao i nedostatak vođenja evidencije o nasilju nad osobama s invaliditetom.

Predstavnici pravosuđa, kaznenih i prekršajnih sudova, ističu da je mali broj pokrenutih kaznenih postupaka iz razloga što žene ipak odustaju od svjedočenja i da se uglavnom izriču prekršajne mjere. Naglašavaju da je novi „Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji“ značajno pridonio unaprjeđenju njihovog rada pružajući novu definiciju obitelji te niz zaštitnih mjera. Navode da zbog visokih novčanih kazni mnogi odustaju od prijave smatrajući to ugrožavanjem kućnog budžeta.

Seminari su svi odreda bili uspješni, izazvali dugotrajnu i vrlo konstruktivnu raspravu pogotovo u gradovima u kojima su se odazvali predstavnici zdravstvenog i obrazovnog sustava te obiteljskih centara.

**SEMINAR O PRIMJENI
„PROTOKOLA O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI“
KRAPINA, 20. siječanj 2010.**

Društvo invalida rada Krapina i SOIH organizirali su Seminar o primjeni “Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji”. Na Seminaru su sudjelovali dužnosnici Krapinsko-zagorske županije i grada Krapine, predstavnici Policijske uprave krapinsko-zagorske, Centra za socijalnu skrb Krapina, Obiteljskog centra krapinsko-zagorske županije, te predstavnici brojnih drugih institucija i nevladinih udruga.

Uvodno se sudionicima obratio predsjednik Društva invalida rada Krapina gospodin Dubravko Sopek i izrazio posebno zadovoljstvo što je domaćin izuzetno značajnog Skupa.

Prisutnima su se pozdravnim govorom obratili gospođa Sonja Borovčak, zamjenica župana Krapinsko-zagorske županije i gospodin Zorislav Bobuš, dr. med. predsjednik SOIH-a i moderator Seminara. U uvodnom govoru, kojim je otvorio Seminar, gospodin Zorislav Bobuš istaknuo je važnost održavanja ovakvih seminara radi stjecanja uvida u primjenu Protokola, te u svrhu zaštite žena s invaliditetom od obiteljskog nasilja i osnaživanja u borbi protiv obiteljskog nasilja.

Gospodin Dubravko Sopek je ovom prigodom promovirao knjigu „Invaliditet kao ljudsko pravo“ kao rezultat projekta Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Potom je koordinatorica projekata SOIH, gospođa Marica Mirić izložila rad “Položaj žena s invaliditetom u RH i dokumenti koji ga reguliraju”. Predstavila je strateške dokumente za osobe s invaliditetom – Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, kao najvažniji dokument za osobe s invaliditetom, Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006.–2015. te Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine. Posebno se osvrnula na Strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u Krapinsko-zagorskoj županiji u razdoblju od 2008. do 2015. godine i na sam Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji.

Gospođa Manda Knežević, predsjednica SOIH - Mreže žena s invaliditetom i Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara, upoznala je sudionike s vrstama nasilja, a posebno je napomenula da kod osoba s invaliditetom postoje specifične vrste nasilja koje je teže prepoznati, te je zbog toga istaknula važnost edukacije o nasilju i prepoznavanja nasilja.

Gospođa Mirjana Janžek, predsjednica Udruge distrofičara grada Krapine, predstavila je život osobe s mišićnom distrofijom u gradu Krapini. Posebno je istaknula problem situacija u kojima se nalaze osobe s invaliditetom kada ovise o medicinskom osoblju koje nije educirano za rad s osobama s invaliditetom.

Gospođa Marija Hrpački, predstavica Centra za socijalnu skrb Krapina, istaknula je da u Centru nemaju zabilježeni podataka o slučajevima nasilja nad osobama s invaliditetom, te je predstavila nadležnosti Centra za socijalnu skrb u slučaju nasilja nad osobama s invaliditetom.

U svom izlaganju gospođa Štefica Roginić, voditeljica SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, prikazala je rad SOS telefona u zadnje dvije i pol godine naglasivši značajan broj žena s invaliditetom koje su se javile na SOIH – SOS telefon, uključujući i žene s invaliditetom iz Krapinsko-zagorske županije. Dodala je da u Krapinsko-zagorskoj županiji nema skloništa za žene žrtve nasilja, te je apelirala da sklonište koje bude izgrađeno bude prilagođeno za osobe s invaliditetom, jer u Republici Hrvatskoj nema prilagođenog skloništa. Posebno je naglasila suradnju i zahvalila se Pravobraniteljici za osobe s invaliditetom, Pravnom savjetovalištu SOIH-a i Obiteljskom centru krapinsko-zagorske županije.

U završnom dijelu Seminara gospođa Ivana Franjčec, policijska službenica za maloljetničku delikvenciju Odjela kriminalističke policije u Policijskoj upravi krapinsko-zagorskoj, upoznala je sudionike s načinom postupanja policijskih službenika u slučaju zaprimanja dojave o nasilju, te je istaknula da ih nedostatak ženskih kadrova onemogućava da pri izlasku na intervenciju postupe sukladno „Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“, tj. da na uviđaj izađu policajka i policajac.

Tijekom Seminara razmijenila su se iskustva ali i ponovile obveze nadležnih tijela u slučaju saznanja o nasilju u obitelji, te je to bila prilika da se učvrste odnosi i suradnja među svim nadležnim tijelima zaduženim za postupanje u slučaju nasilja, ali i da svi sudionici Seminara postanu svjesniji što je nasilje i kako se boriti protiv njega te ga spriječiti, prijaviti i sankcionirati. Također je istaknuto da je sukladno novom Zakonu o spriječavanju nasilja u obitelji potrebno voditi evidenciju o slučajevima sukladno članku 22.

*Gospodin Zorislav Bobuš,
predsjednik SOIH*

*Gospodin Dubravko Sopek,
predsjednik Društva invalida rada Krapina*

*Gospođa Sonja Borovčak,
zamjenica župana Krapinsko-zagorske županije*

*Gospođa Marica Mirić,
koordinatorica projekata SOIH*

*Gospođa Manda Knežević, predsjednica
SOIH Mreže žena s invaliditetom i HUPT-a*

*Gospođa Mirjana Janžek,
predsjednica Udruge distrofičara Krapine*

*Gospođa Marija Hrupački,
predstavница Centra za socijalnu skrb Krapina*

*Gospođa Štefica Roginić,
voditeljica SOIH - SOS telefona za žene žrtve nasilja*

*Gospođa Ivana Franjčec,
predstavnica PU krapinsko-zagorske*

Promotivni plakat

Sudionici Seminara

**SEMINAR O PRIMJENI
„PROTOKOLA O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI“
BELI MANASTIR, 26. siječanj 2010.**

SOIH je u suradnji s partnerskom Udrugom osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“ organizirao Seminar o „Primjeni Protokola u postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ dana 26. siječnja 2010. u Hotelu "Patria" u Belom Manastiru.

Na Seminaru su sudjelovali predstavnici grada Belog Manastira, Centra za socijalnu skrb, Policijske uprave, Obiteljskog centra i udruga žena. Uz predsjednika Udruge osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“ gospodina Josipa Mezgu, bile su prisutne dopredsjednica gospođa Lidija Vedernjak, članica SOIH - Mreže žena s invaliditetom te predstavnice Udruge i lokalnih tiskovina.

Seminar je otvorila dopredsjednica Udruge, gospođa Lidija Vedernjak, podržavši prisutne i zahvalivši se što su se odazvali ovom izuzetno važnom Skupu.

Prisutne je pozdravio gospodin Predrag Sojanović dogradonačelnik grada Belog Manastira koji je naglasio da je obiteljsko nasilje posebno važna tema i da je izuzetno važno što se Seminar održava u Belom Manastiru u kojem se još uvijek kao posljedica ratnih stradanja obiteljsko nasilje bilježi kao tamna brojka.

U nastavku Seminara koordinatorica projekata SOIH gospođa Marica Mirić predstavila je zakone, pravilnike i nacionalne dokumente koji reguliraju područje obiteljskog nasilja i načine postupanja, s posebnim osvrtom na „Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“. Od ostalih dokumenata predstavljen je Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006. - 2015., Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine., Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o ravnopravnosti spolova i Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji. Posebno je istaknula važnost članka 20. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji te važnost uvođenja novog oblika nasilja u Zakon, a to je "ekonomsko nasilje" te niza zaštitnih mjera.

Poseban naglasak stavljen je na Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i čl. 6 Konvencije koji govori o ženama s invaliditetom i obvezi zemalja potpisnica za poduzimanje odgovarajućih mjera za osiguranje potpune zaštite i osnaživanje položaja žena s invaliditetom.

U drugom dijelu svog izlaganja gospođa Marica Mirić govorila je o vrstama invaliditeta, specifičnostima pojedinih vrsta invaliditeta s posebnim osvrtom na moguće načine komunikacije i postupanja kad je u pitanju nasilje te također o vrstama diskriminacije s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom.

Predstavnica Policijske uprave gospođa Nada Ristić, voditeljica Osjeka za maloljetničku delikvenciju predstavila je iskustva koja imaju u svom radu u slučajevima nasilja u obitelji. Istaknula je da djeluju po Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u

---

obitelji, naravno ne poštivajući ga u cijelosti zbog nedostatka žena djelatnica. Policija po izlasku prvo odvaja žrtvu i počinitelja, a ukoliko je potrebno po zahtjevu žrtve smješta je u sigurnu kuću u Osijeku ili Vukovaru. Posebni problem im u zadnje vrijeme čine visoke novčane kazne za počinitelja te žrtva ne želi potvrditi nasilje jer smatra da ugrožava ionako tešku financijsku situaciju. Zadovoljni su jer je umrežen sustav sa socijalnom skrbi koja ima 24-satno dežurstvo i policija ima taj broj a i odmah reagiraju prema pravosuđu. U policijskoj evidenciji nemaju posebno evidentiranih žena s invaliditetom koje su doživjele nasilje.

Ravnatelj Centra za socijalnu skrb Beli Manastir gospodin Vladimir Grujić govorio je dobroj primjeni Protokola, navodeći da poštivaju hitnost postupanja i pomoć pri smještaju. Istaknuo je problem nedostatka rada sa zlostavljačima, navodeći da je gotovo potreban Protokol o radu sa zlostavljačem. Djela se ponavljaju i uglavnom se radi o kocki, drogi i alkoholu kao uzrocima koji su u porastu. Centar pruža i novčanu pomoć. Naročiti pažljivo postupa u slučajevima kad su u pitanju malodobna djeca.

Sudac Općinskog suda u Belom Manastiru gospodin Mladen Raičević prikazao je rad suda i istaknuo da je mali broj slučajeva koji završavaju kazneno, da u pravilu najveći dio završava na Prekršajnom sudu te da su kazne uvjetne. Ujedno je i izvjestio da su upravo izrekli bezuvjetnu kaznu zatvora od osam mjeseci zbog recidiva. Ističe da uz Protokol snažnije djelovanje podupire članak 215.a Kaznenog zakona.

Predstavnica Udruge osoba s invaliditetom "Baranjsko srce" gospođa Vesna Kletuš predstavila je nekoliko primjera iz svakodnevnog života i postavila pitanja vezana za prava iz socijalne skrbi.

U diskusiji koja je uslijedila uključio se gospodin Milorad Nenadović i predstavio projekt Udruge Baranja "Pilot projekt osnaživanja žena ruralnih područja u prevenciji nasilja nad ženama i organiziranje timova podrške". Zahvalio je organizatorima na ovom skupu na kojem je dobio nova znanja, ali i ukazao na važnost prijavljivanja nasilja u obitelji i važnost timova podrške.

U nastavku Seminara voditeljica SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja gospođa Štefica Roginić iznijela je kratak prikaz dosadašnjeg rada SOS telefona. Naglasila je kako su nad ženama s invaliditetom prisutne sve vrste nasilja, ali najviše ima psihičkog. Na telefon se javljaju u najvećem broju slučajeva žene, iako ima i nekoliko slučajeva nasilja nad muškarcima. Do sada je obavljeno oko 300 razgovora, od kojih 70% vezanih uz nasilje, a 30% uz različite informacije.

Na završetku Seminara zaključeno je da treba educirati zlostavljače, formirati timove za obilazak osoba s invaliditetom u ruralnim sredinama, kampanjama potaknuti svekoliku javnost na prijavljivanje nasilja, poticati još više druženje u udrugama jer se time razmjenjuju iskustva, tražiti savjete na SOS telefon 01 48 13 999 te pravne savjete na telefon 01 48 12 383. Posebna pažnja treba se posvetiti lišavanju poslovne sposobnosti. Također se zahtjeva vođenje evidencije o nasilju nad osobama s invaliditetom i kad ga počini osoba s invaliditetom.

*Gospodin Josip Mezga, predsjednik
Udruga osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“*

*Gospođa Lidija Vedernjak, dopredsjednica
Udruga osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“*

*Gospodin Predrag Stojanović,
dogradonačelnik grada Belog Manastira*

*Gospođa Marica Mirić,
koordinatorka projekata SOIH*

*Gospođa Nada Ristić,
predstavnik PU osječko-baranjske*

*Gospodin Vladimir Grujić, ravnatelj
Centra za socijalnu skrb Beli Manastir*

*Gospodin Mladen Raičević, sudac
Općinskog suda u Belom Manastiru*

*Gospođa Vesna Kletuš, predstavnica
Udruga osoba s invaliditetom "Baranjsko srce"*

*Gospođa Štefica Roginić, voditeljica
SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja*

Radno predsjedništvo

Sudionici Seminara

Promotivni plakati

**SEMINAR O PRIMJENI
„PROTOKOLA O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI“
VINKOVCI, 27. siječanj 2010.**

Dana 27. siječanja 2010. u Gradskoj vijećnici grada Vinkovci SOIH je s partnerskom udrugom „Bubamara“- udruga za osobe s invaliditetom iz Vinkovaca organizirao Seminar o „Primjeni Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“.

Na Seminaru su sudjelovali predstavnici grada Vinkovci, Centra za socijalnu skrb, Policijske uprave i Obiteljskog centra. Uz predsjednika udruge „Bubamara“ - udruga za osobe s invaliditetom bile su prisutne članice - žene s invaliditetom navedene udruge, te članovi Udruge slijepih i predstavnicama Doma za odrasle osobe. Seminar je bio medijski popraćen od lokalnih radio-televizijskih novinara, te predstavnika lokalnih tiskanih medija.

Seminar je otvorio predsjednik Udruge „Bubamara“, gospodin Tomislav Velić, podržavši žene s invaliditetom u borbi protiv nasilja o kojem se vrlo malo zna, te je napomenuo da je i ovaj Seminar velik doprinos njihovim nastojanjima da se i o tome progovori.

Prisutne je pozdravila i predstavnicama grada Vinkovci gospođa Marija Mujić.

U nastavku Seminara koordinatorica projekata SOIH-a gospođa Marica Mirić predstavila je zakone, pravilnike i nacionalne dokumente koji reguliraju područje obiteljskog nasilja i načine postupanja, s posebnim osvrtom na „Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“. Od ostalih dokumenata predstavljeni su Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006. - 2015., Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine., Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o ravnopravnosti spolova i Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji.

Poseban naglasak stavljen je na Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i čl. 6 Konvencije koji govori o ženama s invaliditetom i obvezi zemalja potpisnica za poduzimanje odgovarajućih mjera za osiguranje potpune zaštite i osnaživanje položaja žena s invaliditetom.

U drugom dijelu svog izlaganja gospođa Marica Mirić govorila je o vrstama invaliditeta, specifičnostima pojedinih vrsta invaliditeta s posebnim osvrtom na moguće načine komunikacije i postupanja kad je u pitanju nasilje te također o vrstama diskriminacije s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom.

Predstavnicama Policijske uprave gospođa Dolores Sablijić predstavila je iskustva koja imaju u svom radu u slučajevima nasilja u obitelji. Istaknula je da djeluju po Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji. U 2009. godini imali su 724 dojave o nasilju u obitelji, te su na svaku dojavu izašli na teren. U samo šest intervencija izašle su policajke sa svojim muškim kolegama jer nemaju dovoljan broj žena, ali ih namjeravaju uskoro zaposliti više. Od 724 prijave 7 prijava bilo je od liječnika. Policija utvrđuje je li nasilje prekršajno ili

---

kazneno djelo, te se obavještava nadležni sud i Centar za socijalnu skrb. Također se i žrtve nasilja obavještavaju o sudskom postupku. U policijskoj evidenciji nemaju posebno evidentirane žene s invaliditetom koje su doživjele nasilje.

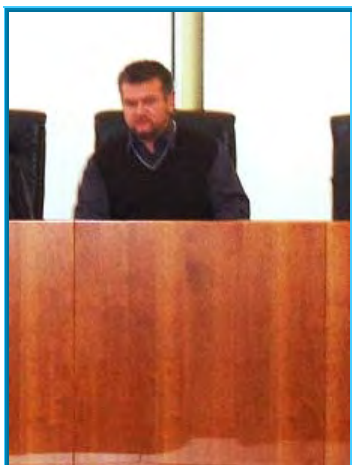
Predstavnica Centra za socijalnu skrb Vinkovci gospođa Ljiljanka Vidović govorila je o iskustvima Centra i istaknula da i Centar postupa po Protokolu, te pruža i pomoć žrtvama u okviru Zakona o socijalnoj skrbi i osigurava smještaj žrtve u sigurne kuće u slučaju potrebe. Centar za socijalnu skrb nema posebne evidencije o ženama s invaliditetom koje su doživjele nasilje.

Predstavnicima Općinskog suda u Vinkovcima su se ispričali jer su zbog hitne intervencije morali napustiti Seminar.

U diskusiji koja je uslijedila novinarka VMF Radija gospođa Roberta Mesić istaknula je probleme koje doživljavaju žene žrtve nasilja kod prijavljivanja policiji i kod slučaja kad se sazna adresa sigurne kuće. Odgovoreno joj je da svaki problem u vezi nesuradnje policije treba prijaviti jer policija mora reagirati i u tom smislu su u zadnje vrijeme napravljeni veliki pomaci. Gospodin Josip Baletović, predsjednik Udruge slijepih istaknuo je probleme s kojima se udruge osoba s invaliditetom susreću u svom radu unatoč dobroj zakonskoj regulativi, te je spomenuo potrebu preventivnih programa u slučaju nasilja u obitelji. Gospođa Ivka Puškarić iz Obiteljskog centra Vukovarsko-srijemske županije predstavila je rad Obiteljskog centra, te istaknula da provode programe osnaživanja obitelji i samim tim prevenciju od nasilja u obitelji. Gospođa Marija Mujić je istaknula probleme žena s invaliditetom u ostvarivanju zdravstvene zaštite rekavši da sada žene u kolicima mogu napraviti mamografski pregled u bolnici u Vinkovcima, ali još uvijek nema prilagođenog ginekološkog stola.

U nastavku Seminara voditeljica SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja gospođa Štefica Roginić iznijela je kratak prikaz dosadašnjeg rada SOS telefona. Naglasila je kako su nad ženama s invaliditetom prisutne sve vrste nasilja, ali najviše ima psihičkog. Na telefon se javljaju u najvećem broju slučajeva žene, iako ima i nekoliko slučajeva nasilja nad muškarcima. Do sada je obavljeno oko 300 razgovora, od kojih 70% vezanih uz nasilje, a 30% uz različite informacije. Spomenula je nekoliko težih slučajeva nasilja nad ženama s invaliditetom. Posebno je istaknula slučaj koji se dogodio u Vinkovcima, kada su tri žene – baka, majka i kći koja je korisnica invalidskih kolica završile izvan kuće, a nasilnik je ostao u stanu. Istaknuta je dobra suradnja s Policijskom upravom, koja je nakon upita SOIH - SOS telefona brzo reagirala i vratila žrtve nasilja u kuću.

Koordinatorica projekta gospođa Marica Mirić zaključila je da još uvijek postoje veliki problemi u suzbijanju nasilja u obitelji, ali veliki pomaci napravljeni su upravo donošenjem Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji kojim su povezane i koordinirane sve službe koje trebaju reagirati u slučaju nasilja (policija, CZSS, sudstvo, školstvo, zdravstvo). Najviše pomaka uočeno je u radu policije, sudstva i Centara za socijalnu skrb. Zaključeno je da i dalje treba raditi na edukaciji kako samih osoba s invaliditetom u prepoznavanju nasilja, tako i na edukacijama svih koji su uključeni u proces borbe protiv nasilja u obitelji. U programe edukacije i prevencije nasilja trebaju biti uključene žrtve nasilja, a također i zlostavljači. Treba još više raditi na senzibiliziranju javnosti za probleme obiteljskog nasilja, kako na nacionalnoj razini, tako posebno i u lokalnim sredinama.

*Gospodin Tomislav Velić, predsjednik
Udruga „Bubamara“*

*Gospođa Đurđica Mađar, predstavnica
Udruga „Bubamara“*

*Gospođa Marica Mirić,
koordinatorica projekata SOIH*

*Gospođa Roberta Mesić,
novinarka VMF Radija*

*Gospođa Štefica Roginić, voditeljica
SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja*

Radno predsjedništvo

Sudionici Seminara

Predstavnici medija

Promotivni plakati

**SEMINAR O PRIMJENI
„PROTOKOLA O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI“
SISAK, 28. siječanj 2010.**

S ciljem provedbe Projekta "Potpora ženama s invaliditetom u sprječavanju obiteljskog nasilja" Udruga invalida rada Sisak i SOIH organizirali su Seminar o primjeni "Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji" za žene s invaliditetom 28. siječnja 2010. u Sisku, Hotel "Panonija".

Na Seminaru su sudjelovali stručnjaci koji postupaju prema „Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“: predstavnici Sisačke policijske uprave, socijalne skrbi, te predstavnici Kaznenog i Prekršajnog suda, kao i brojne druge institucije i nevladine udruge.

Seminar je otvorila gospođa Branka Pažur, predsjednica Udruge invalida rada Sisak i članica SOIH - Mreže žena s invaliditetom i pozdravila sve prisutne, te dala riječ moderatoru, predsjedniku SOIH-a gospodinu Zorislavu Bobušu, dr. med.

Skupu se potom obratila gospođa Dobrila Bašić savjetnica u Upravnom odjelu za društvene djelatnosti grada Siska i istaknula poseban značaj ovog skupa budući je pitanje nasilja u obitelji značajna tema o kojoj treba kontinuirano govoriti i educirati široku populaciju.

U nastavku Seminara koordinatorica projekata SOIH gospođa Marica Mirić predstavila je zakone, pravilnike i nacionalne dokumente koji reguliraju područje obiteljskog nasilja i načine postupanja, s posebnim osvrtom na „Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“. Od ostalih dokumenata predstavljeni su Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006. - 2015., Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine., Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o ravnopravnosti spolova i Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji. Posebno je istaknula važnost članka 20. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i uvođenje novog oblika nasilja u Zakon, "ekonomskog nasilja" što je velik značaj za žene s invaliditetom, te niza zaštitnih mjera. Poseban naglasak stavljen je na Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i čl. 6 Konvencije koji govori o ženama s invaliditetom i obvezi zemalja potpisnica za poduzimanje odgovarajućih mjera za osiguranje potpune zaštite i osnaživanje položaja žena s invaliditetom.

„Specifičnosti vezane za pojedine vrste invaliditeta“ predstavila je gospođa Anka Turajlić, predsjednica Udruge slijepih grada Siska i istaknula specifičnosti vezane za slijepu ženu, posebno problem poziva u pomoć i način vođenja slijepu ženu jer se one moraju osjećati sigurno i zaštićeno. Potom je gospođa Gordana Huml, predsjednica Društva osoba s multiplom sklerozom Sisačke županije, iznijela poteškoće s kojima se suočavaju osobe s multiplom sklerozom zbog specifičnosti bolesti, te prikazala primjer nasilja u obitelji koje se

---

upravo njoj događa uz sve poteškoće koje nosi i život s djetetom s teškoćama u razvoju te nasilje koje je sin doživio. Gospođa Vlasta Dančulo prikazala je probleme komunikacije s kojima se suočavaju gluhe žene, a potom je gospođa Ana-Sokolaj Ličina predstavila pitanja vezana za žene s tjelesnim invaliditetom i istaknula vlastiti primjer koji graniči s nasiljem. Posebno je istaknula nepristupačnost brojnih institucija među kojima su i sigurne kuće.

Gospođa Branka Pažur, predstavila je rad SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, u posljednje dvije i pol godine. Istaknula je da žene s invaliditetom u najviše slučajeva prijavljuju psihičko i ekonomsko nasilje. Navela je da se bilježi sve veći broj poziva te da je vrijednost SOS telefona prepoznata od strane žena s invaliditetom što ukazuje na to da je rad SOIH-a i njegovih članica urodio plodom osnaživanja žena s invaliditetom da progovore o nasilju. Naročito je znakovito što je telefon postigao rezultate pojavom psihologinje i koordinatorice projekta na Sudu za članicu koja je dobila sudski postupak.

Iskustva Centra za socijalnu skrb u primjeni „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ predstavio je ravnatelj Centra za socijalnu skrb Sisak, gospodin Ivan Kirinčić, prof. sociologije i pedagogije. Naglasio je da se ne vodi posebna evidencija osobama s invaliditetom i istaknuo dobru suradnja s policijom i ostalim dionicima. U slučaju saznanja za nasilje u obitelji prvi korak koji Centar poduzima je dojava policiji.

Iskustva Policije u primjeni Protokola predstavio je policijski službenik za maloljetničku delikvenciju, Policijske uprave sisačko-moslavačke gospodin Marijan Sokolić, istaknuvši da su 2009. godini zaprimili 1449 zahtjeva za intervencijom vezano za nasilje u obitelji, te da su počinitelji uglavnom bili muškarci pod utjecajem alkohola. Naveo je da se ne vodi posebna evidencija o osobama s invaliditetom te naglasio važnost dobre suradnje i umreženost policije, Centra za socijalnu skrb i sigurne kuće.

U daljnjem dijelu Seminara, sutkinja Prekršajnog suda u Sisku gospođa Tatjana Vana predstavila je postupanje Prekršajnog suda i zaštitne mjere te posebno naglasila potrebu osnaživanja žrtava nasilja za borbu protiv nasilja.

Gospodin Franjo Šaban, psiholog u Obiteljskom centru Sisačko-moslavačke županije predstavio je provođenje Škole za roditelje u Sisku i suportivno djelovanje prema udrugama osoba s invaliditetom a naglasio je da su također provodili i tečaj znakovnog jezika te brojne druge aktivnosti.

Na kraju je provedena rasprava u kojoj je tajnik Gimnazije gospodin Želimir Bićanić predstavio program koji provode u školi. Istaknuo je da je primjetan porast agresivnosti među mladima što se u školama naročito vidi po uništavanju inventara.

Na Seminaru su usvojeni zaključci kojima se traži edukacija žena s invaliditetom i njihovo osnaživanje, češća druženje u udrugama i predstavljanje Protokola članicama, praćenje statističkih podataka o osobama s invaliditetom, korištenje podrške Obiteljskog centra za kompetetnije roditeljstvo, češće kontakte službenih osoba s udrugama i uputiti im brojeve telefona kad je neko specifično nasilje u pitanju i posebnu pozornost posvetiti prevenciji nasilja.

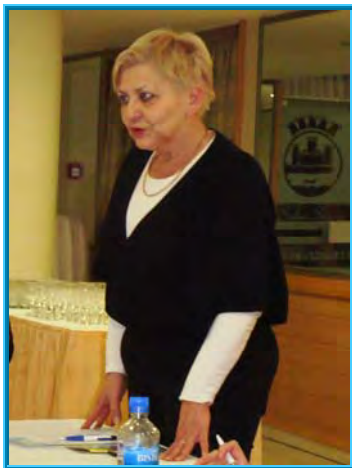

*Gospodin Zorislav Bobuš,
predsjednik SOIH*

*Gospođa Branka Pažur,
predsjednica Udruge invalida rada Sisak*

*Gospođa Dobrila Bašić, savjetnica u Upravnom odjelu za
društvene djelatnosti grada Siska*

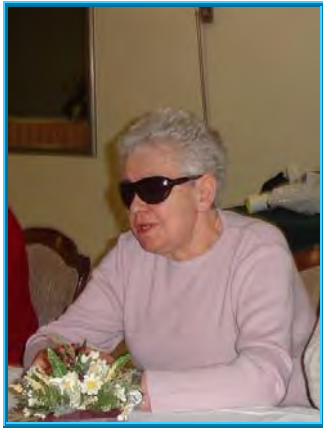
*Gospođa Marica Mirić,
koordinatorica projekata SOIH*

*Gospođa Vlasta Dančulo, članica Udruge gluhih i nagluhih
grada Siska i Sisačko - moslavačke županije*

*Gospođa Gordana Huml, predsjednica Društva osoba s
multiplom sklerozom Sisačke županije*

*Gospođa Anka Turajlić, predsjednica
Udruge slijepih grada Siska*

*Gospođa Ana-Sokolaj Ličina, članica Udruge osoba s
invaliditetom distrofije, cerebralne i dječje paralize i
osoba s ostalim tjelesnim invaliditetom grada Siska*

*Gospodin Ivan Kirinčić, ravnatelj
Centra za socijalnu skrb Sisak*

*Gospodin Marijan Sokolić,
predstavnik PU sisačko-moslavačke*

*Gospođa Tatjana Vana,
sutkinja Prekršajnog suda u Sisku*

Radno predsjedništvo

Sudionici Seminara

Promotivni plakati

**SEMINAR O PRIMJENI
„PROTOKOLA O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI“
KARLOVAC, 29. siječanj 2010.**

SOIH je u suradnji s Udrugom osoba s invaliditetom dječje i cerebralne paralize, distrofičara i osoba s tjelesnim invaliditetom grada Karlovca i Karlovačke županije organizirao Seminar o primjeni "Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji" za žene s invaliditetom, 29. siječnja 2010. u Karlovcu.

Na Seminaru su sudjelovali stručnjaci koji postupaju prema „Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“: predstavnici Policijske uprave karlovačke, socijalne skrbi, te predstavnik Prekršajnog suda u Karlovcu, kao i brojne druge institucije i nevladine udruge.

Moderator Seminara bio je predsjednik SOIH-a gospodin Zorislav Bobuš, dr. med. koji je otvorio Seminar i istaknuo značaj primjene Protokola iz razloga što je nasilja sve više, a žene s invaliditetom nerado ga prijavljuju.

Zamjenica gradonačelnika grada Karlovca gospođa Marina Kolaković, pozdravila je prisutne i istaknula poseban značaj ove teme.

Gospođa Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH, predstavila je temu "Položaj žena s invaliditetom u RH i dokumenti koji ga reguliraju". Pri tome su predstavljeni strateški dokumenti za osobe s invaliditetom - Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, kao najvažniji dokument za osobe s invaliditetom, Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006.–2015. te Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine. Također je istaknuta potreba, budući da ne postoji evidencija nasilja nad osobama s invaliditetom, vođenja evidencije te poboljšanja komunikacije pri postupanju kada su u pitanju žene s invaliditetom. Posebno je istaknula važnost članka 20. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i njegov značaj za žene s invaliditetom, važnost uvođenja novog oblika nasilja u Zakon, a to je "ekonomsko nasilje" te niza zaštitnih mjera.

Potom je slijedilo izlaganje „Specifičnosti vezane za pojedine vrste invaliditeta“ tijekom kojeg su žene s različitim vrstama invaliditeta predstavile specifičnosti koje su vezane za njihovu vrstu invaliditeta. Pri tome je istaknuto kako svaka vrsta invaliditeta zahtjeva specifičan pristup, te primjerice ukoliko se postupa sa ženama s mentalnom retardacijom važno je razgovarati što jednostavnijim rečenicama, u kontaktu sa ženama s cerebralnom paralizom postupati strpljivo i znati ih slušati, a specifičnosti vezane za slijepe žene su u problemu poziva u pomoć i načinu vođenja slijepe žene jer se moraju osjećati sigurno i zaštićeno od strane pratnje.

Iskustva Centra za socijalnu skrb u primjeni „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ predstavila je ravnateljica Centra za socijalnu skrb Karlovac, gospođa Mirjana Pogačić, dipl. soc. radnica rekavši da vođenje posebne evidencije o žrtvama obiteljskog nasilja, koje su ujedno i osobe s invaliditetom nije propisano, te da je potrebna edukacija

---

za rad sa osobama s invaliditetom. Prikazala je značaj novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji te Protokola kao i umreženost najznačajnijih sustava. Ujedno je predstavila suradnju sa skloništem "Korak" . U 2009. godini Centar je procesuirao 257 slučaja nasilja u obitelji.

U daljnjem dijelu Seminara, predsjednik Kaznenog odjela Općinskog suda Karlovac, gospodin Leon Kovačić predstavio je način postupanja prekršajnih sudova, te iznio podatak da je u 2009. godini bilo pokrenuto 457 postupaka i da su izrečene 252 mjere. Posebno je prikazao postupanja koja se moraju obaviti žurnim postupkom zbog interesa djeteta. Također je istaknuo kako se ne vodi evidencija o osobama s invaliditetom.

Zbog spriječenosti gospođe Štefice Roginić, voditeljice SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, gospođa Marica Mirić prikazala je rad SOS telefona u posljednje dvije i pol godine. Istaknuto je da žene s invaliditetom u najviše slučajeva prijavljuju psihičko nasilje. Iz izlaganja o prikazu rada SOS telefona navedeno je da bilježi sve veći broj poziva te da je njegova vrijednost prepoznata od strane žena s invaliditetom što ukazuje na to da je rad SOIH-a i njegovih članica urodio plodom osnaživanja žena s invaliditetom da progovore o nasilju. Istaknula je i nekoliko poziva iz Karlovca od kojih se jedan nastavlja već preko godinu i pol i žena se javlja zbog psihološke podrške radi verbalnog vrijeđanja.

Iskustva Policije u primjeni Protokola predstavila je voditeljica Odsjeka za maloljetničku delikvenciju, Policijske uprave karlovačke, gospođa Suzana Gidija, naglasivši da djeluju preventivno i represivno. Tijekom izlaganja istaknula je nekoliko problema koji se javljaju u postupanju s osobama s invaliditetom među kojima su nedostatak ženskih kadrova u policiji. Također je istaknuto da nema podataka nasilju nad ženama s invaliditetom. Prijava je puno i po svakoj se postupa i procjenjuje.

Na kraju je provedena rasprava u kojoj je sudjelovao mr. sc. Ivan Delić, ravnatelj Obiteljskog centra Karlovačke županije prikazujući što Centar radi po pitanju nasilja u obitelji i istaknuo je brojna savjetovališta, ali i učenje roditeljskih vještina. Gospođa Marija Kovačić, voditeljica pravne službe u Karlovačkoj bolnici istaknula je djelovanje njezinog tima posebice kad su u pitanju maloljetne trudnice te sve bolju suradnju s ostalim sustavima.

Predstavnik Gimnazije istaknuo je kako u školi nisu imali nasilja već samo verbalno no da se održavaju stalne radionice.

Na Skupu je zaključeno da je potrebno još ustrajnije raditi na podizanju javne svijesti, potrebna je edukacija u udrugama o Protokolu i njegovoj primjeni, ističe se značaj još bolje povezanosti svih sustava, naglašena je potreba rješavanja pristupačnosti svih građevina ali i komunikacijske i orijentacijske podrške. Predlaže se uvođenje evidencije o osobama s invaliditetom te nastavak ovakvih Seminara.

Gospodin Zorislav Bobuš, predsjednik SOIH-a

Gospođa Gordana Jurčević, predsjednica Udruge osoba s invaliditetom dječje i cerebralne paralize, distrofičara i osoba s tjelesnim invaliditetom grada Karlovca i Karlovačke županije

Gospođa Marina Kolaković, zamjenica gradonačelnika grada Karlovca

Radno predsjedništvo

Gospođa Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH

Gospođa Mirjana Pogačić, ravnateljica Centra za socijalnu skrb Karlovac

*Gospodin Leon Kovačić, predsjednik Kaznenog odjela
Općinskog suda Karlovac*

*Gospođa Suzana Gidija,
predstavnik PU karlovačka*

Sudionici Seminara

Promotivni plakati

**SEMINAR O PRIMJENI
„PROTOKOLA O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI“
SPLIT, 10. veljača 2010.**

Seminar o primjeni „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ u Splitu organizirao je SOIH u suradnji s partnerskom udrugom UOSIS - Udruga osoba s invaliditetom Split dana 10. veljače 2010. u prostorijama Hrvatske obrtničke komore, Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije.

Na Seminaru su sudjelovali predstavnici grada Splita, Centra za socijalnu skrb, Obiteljskog centra, Centra za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“, voditeljica Sekcije distrofičara UOSIS gospođa Ana Benzon, te ostale članice spomenute udruge. Na Seminaru su sudjelovali i članovi Udruge slijepih. Seminar je bio medijski popraćen.

Uvodnu riječ dao je predsjednik SOIH-a gospodin Zorislav Bobuš, dr. med. podržavši žene s invaliditetom u njihovoj borbi protiv nasilja, naglasivši da su one višestruko diskriminirane u odnosu na ostale. Napomenuo je da je i ovaj Seminar podrška borbi žena s invaliditetom protiv nasilja o kojem se još uvijek vrlo malo zna. Također je predstavio zakone, pravilnike i nacionalne dokumente koji reguliraju područje nasilja u obitelji, s posebnim osvrtom na „Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“. Istaknuo je Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i čl.6. koji govori o ženama s invaliditetom i obvezi zemalja potpisnica za poduzimanje odgovarajućih mjera za osiguranje potpune zaštite i osnaživanja položaja žena s invaliditetom.

Koordinatorica projekata SOIH-a gospođa Marica Mirić u svom izlaganju govorila je o vrstama invaliditeta, specifičnostima pojedinih vrsta invaliditeta, s posebnim osvrtom na moguće načine komunikacije i vrste diskriminacije s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom. Spomenula je novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji koji je uveo pojam „ekonomskog nasilja“ i pooštrio kazne za počinitelje nasilja. Istaknula je napor koji je učinio SOIH, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i saborska zastupnica Ljubica Lukačić uz podršku premijerke da se u članak 20. uvrste osobe s invaliditetom. Izrazila je žaljenje što na seminaru nisu bili prisutni predstavnici policije i pravosuđa.

Predsjednica SOIH - Mreže žena s invaliditetom gospođa Manda Knežević govorila je o počecima stvaranja Mreže žena s invaliditetom, edukacijama koje su prošle, te o vrstama nasilja. Također je istakla probleme u zdravstvenoj zaštiti žena s invaliditetom.

U nastavku seminara voditeljica SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja gospođa Štefica Roginić prikazala je dvogodišnji rad SOS telefona. Naglasila je kako su kod žena s invaliditetom prisutne sve vrste nasilja, ali je najviše psihičkog i verbalnog. Također ima dosta ekonomskog nasilja. Do sada je obavljeno oko 300 razgovora, od kojih je 70 % vezano uz nasilje, a preostalih 30 % za različite informacije. Navela je nekoliko težih slučajeva nasilja, s posebnim osvrtom na teško ekonomsko nasilje nad ženom s invaliditetom iz Zagreba od strane njene najuže obitelji.

Prisutne je pozdravila i pročelnica Ureda za socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu grada

---

Splita gospođa Romana Škrabić. Ističe da je u Splitsko-dalmatinskoj županiji još uvijek prisutan patrijahalan stav, pa se i nasilje ne prepoznaje u tolikoj mjeri kao u drugim sredinama.

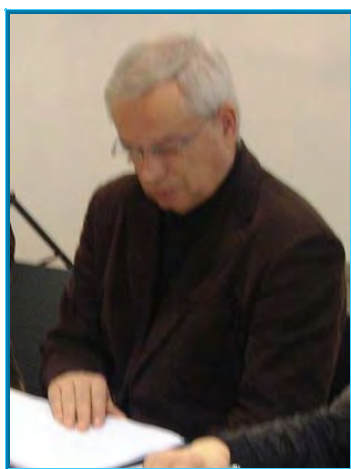
Voditeljica Sekcije distrofičara UOSIS gospođa Ana Benzon izrazila je zadovoljstvo što se Seminar održava u Splitu i osvrnula se na probleme u radu sa ženama s invaliditetom u udruzi UOSIS.

Gospođa Nada Belošević iz Udruge slijepih naglasila je da iz razgovora i druženja sa ženama s invaliditetom zna da postoji nasilje nad njima, ali da one o tome najčešće šute. Iznijela je iskustva u svom školovanju smatrajući da je doživjela diskriminaciju jer je bila prisiljena upisati školu za djecu s teškoćama u razvoju zbog ekonomskih razloga, iako je željela upisati školu za slijepu i slabovidnu osobu.

Gospođa Smiljana Žužul iz Centra za socijalnu skrb iznijela je iskustva rada Centra. Rekla je da postupaju po Protokolu. Imaju slučajeve nasilja u obitelji, ali nemaju saznanja o nasilju nad osobama s invaliditetom.

Gospođa Marija Jelinković iz Obiteljskog centra grada Split naglasila je da Obiteljski centar surađuje sa Centrom za socijalnu skrb te provodi psihološke terapije za osobe koje su doživjele nasilje. Obiteljski centar također pruža pravne savjete i educira osobe o njihovim pravima.

U zaključku je dr. Zorislav Bobuš rekao da je dobro da je ovaj Seminar održan u gradu Splitu s kojim SOIH ima intenzivnu suradnju u koji su putem projekata SOIH-a doznačena velika materijalna sredstva za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom (IT-centar), a također su velika sredstva doznačena kroz projekt osobnog asistenta i projekt vodiča za osobe s invaliditetom kroz Split. Zaključeno je da i dalje treba raditi na edukaciji kako samih osoba s invaliditetom u prepoznavanju nasilja, tako i na edukacijama svih koji su uključeni u proces borbe protiv nasilja u obitelji. U programe edukacije i prevencije nasilja trebaju biti uključene žrtve nasilja, a također i zlostavljači. Treba još više raditi na senzibiliziranju javnosti za probleme obiteljskog nasilja, kako na nacionalnoj razini, tako i u lokalnim sredinama.

*Gospodin Zorislav Bobuš,
predsjednik SOIH*

*Gospođa Romana Škrabić, pročelnica Ureda za socijalnu
skrb i zdravstvenu zaštitu grada Splita*

*Gospođa Marica Mirić,
koordinatorica projekata SOIH*

*Gospođa Manda Knežević,
predsjednica SOIH - Mreže žena s invaliditetom*

*Gospođa Štefca Roginić voditeljica SOIH - SOS telefona za
žene s invaliditetom žrtve nasilja*

*Gospođa Smiljana Žužul,
predstavnica Centra za socijalnu skrb Split*

Radno predsjedništvo

*Gospođa Ana Benzon,
članica SOIH Mreže žena s invaliditetom*

Sudionici Seminara

Konferencija za medije

Promotivni plakat

PROMOTIVNI MATERIJAL

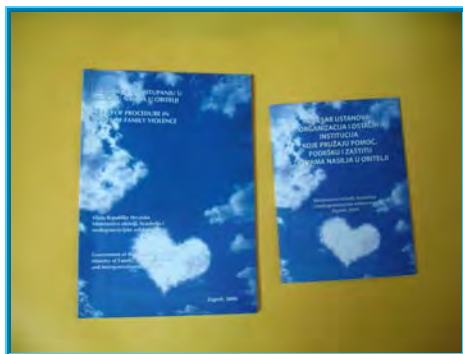
Sudionicima Seminara u Krapini, Belom Manastiru, Vinkovcima, Sisku, Karlovcu, Splitu i Puli podijeljeni su sljedeći materijali: brošura „Zlostavljena - zaštićena“, letak „SOS telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja“, „Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“, „Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji“, „Deklaracija o uklanjanju nasilja nad ženama“, „UN konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena“, „Zakon o ravnopravnosti spolova“ i „Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji“

Brošura „Zlostavljena - zaštićena“

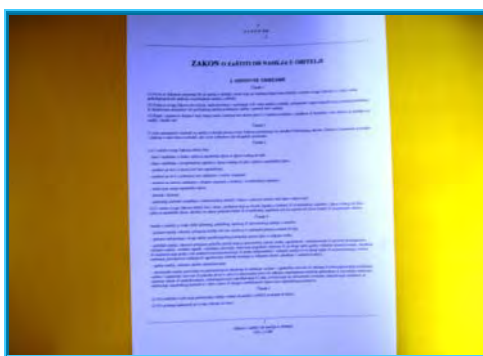
Brošura „Zlostavljena - zaštićena“

„Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ i „Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji“

Letak „SOS telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja“

„Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji“

„Deklaracija o uklanjanju nasilja nad ženama“, „Zakon o ravnopravnosti spolova“, „UN konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena“

Rezultati provedenih Seminara ukazuju na pitanja koja su jedinstvena neovisno o tome u kojem dijelu Republike Hrvatske se Seminar održavao. Stoga su u cilju unaprjeđenja primjene Protokola usvojeni sljedeći

ZAKLJUČCI

- Projekt je u cijelosti opravdao potrebu provođenja i dobio podršku svih dionika: predstavnika udruga osoba s invaliditetom, predstavnika policije, pravosuđa, socijalne skrbi, predstavnika lokalne vlasti, te ostalih sudionika.
- Predstavnice udruga osoba s invaliditetom nedovoljno su informirane o nasilju, a posebno o postupanju u slučaju nasilja u obitelji i primjeni „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“. Predlaže se organiziranje edukacija po udrugama.
- Potrebna je edukacija svih sustava uključenih u postupanje po „Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ za rad s osobama s invaliditetom, kako bi se osobama s invaliditetom moglo pristupiti sukladno specifičnosti svake pojedine vrste invaliditeta.
- Evidentna je potreba za edukacijom i podizanjem javne svijesti o prepoznavanju, borbi protiv nasilja i obvezi prijavljivanja nasilja. U programe edukacije i prevencije trebaju biti uključene osobe s invaliditetom kao edukatori. Posebne programe provoditi za žrtve nasilja, zlostavljače kao i sve koji sudjeluju u procesu borbe protiv nasilja u obitelji.
- U sustavima čiji djelatnici rade u području nasilja u obitelji potrebno je organizirati kontinuirano obrazovanje, razvijati timove i sustave zajedničkog rada te omogućiti supervizije kao i razviti suradnju s lokalnim udrugama osoba s invaliditetom.
- Zahtjeva se provođenje kampanja za senzibiliziranje javnosti za probleme obiteljskog nasilja te posebnu pozornost posvetiti prevenciji i prijavljivanju nasilja, kako na nacionalnoj razini, tako posebno i u lokalnim sredinama.
- Tijekom seminara naglašena je i potreba edukacije javnosti o važnosti i nužnosti prijave i sumnje na nasilje, nakon čega će nadležne institucije ispitati sumnju i utvrditi postoji li nasilje ili ne.
- Novi „Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji“ prepoznao je osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju kao ranjivu skupinu te se zahtjeva donošenje podzakonskih akata koji će omogućiti u protokolima za vođenje evidencije o nasilju posebno evidentiranje osoba s invaliditetom, neovisno o tome je li nad njom počinjeno nasilje ili je osoba s invaliditetom počinila nasilje.

-
- Unatoč tome što su već od 2005. godine tj. od stupanja na snagu „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ sustavi odgovorni za postupanje u slučaju nasilja u obitelji daleko bolje povezani, neophodno je još više unaprijediti postupanja po Protokolu, posebice u dijelu zdravstvenog sustava, jer su njihove prijave o nasilju vrlo rijetke ili ih gotovo nema.
  - Potrebno je u području unaprjeđenja suradnje i umrežavanja sustava odgovornih za postupanje u slučaju nasilja u obitelji razviti i sustav razmjene informacija o poduzetim aktivnostima i daljnjim koracima, kako bi oni koji su postupke pokrenuli imali informaciju i kako su završeni, odnosno kako bi pri svakom ponovljenom slučaju mogli te informacije koristiti.
  - U skladu s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom zahtjeva se prilagođavanje svih, u prvom redu Centra socijalne skrbi, Policijskih postaja, Pravosudnih institucija, bez izuzetaka Zdravstvenih institucija i svih Škola u kojima se pojavljuju djeca i mladi s teškoćama u razvoju.
  - Prilagoditi sigurne kuće i to ne samo arhitektonsko-građevinski već i za komunikacijske potrebe vezano za gluhe i nagluhe osobe, potrebe orijentacije i mobiliteta za slijepe osobe, te prilagođene komunikacije za osobe s mentalnom retardacijom.
  - Što češće u medijima i javnim istupima naglasiti da je u slučaju nasilja važno odmah pozvati telefonski broj policije 92 jer su i svi stručni djelatnici i udruge obvezni prijaviti policiji počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznali u obavljanju svojih poslova.
  - Uspostaviti suradnju svih sustava uključenih u primjenu „Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ i sigurnih kuća s predstavnicima udruga na lokalnom terenu, kao eksperata za područje pojedinog invaliditeta u pružanju stručne potpore pri postupanju ili smještaju.
  - Informirati sustave i udruge o mogućnosti suradnje sa SOIH - SOS telefonom za žene s invaliditetom žrtve nasilja na broj 01 48 13 999 te sa SOIH - Pravnim savjetovalištem na broj 01 48 12 383.
  - Posebno je ocijenjena korisnom podrška koju pružaju obiteljski centri te je nužno formirati zajedničke programe sa sustavima i udrugama jer su se u nekoliko obiteljskih centara pokazali vrlo učinkoviti.
  - Nastaviti projekt radi jačanja partnerstva žena s invaliditetom i nadležnih za postupanje u slučaju nasilja (policija, socijalna skrb, pravosuđe, zdravstvo, obrazovni sustav).

48 13 999

**SOIH - SOS TELEFON
ZA ŽENE S INVALIDITETOM
ŽRTVE NASILJA**

Priredili:

**Zorislav Bobuš, Marica Mirić, Eva Marković, Ratmir Džanić,
Štefica Roginić, Ivana Kučina i Sanja Vodopić**

ZAJEDNICA SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM - SOIH
Savska cesta 3, 10000 Zagreb, tel. 4829 394, fax: 4812 551
web portal: www.soih.hr, e-mail: soih@zg.t-com.hr

Projekt je financiralo Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti RH